

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA

Według stanu na 31 XII 2009 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej działało 1425 placówek, tj. więcej o 4,1% niż rok wcześniej. Zwiększyła się liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej (o 11,7%), a zmniejszyła się publicznych (o 13,6%). W strukturze podmiotów niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej stanowiły 55,0%.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna – udzielanie przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom niewymagającym leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych.

Podstawowa opieka zdrowotna – świadczenia zdrowotne profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii, udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Świadczenia specjalistyczne – świadczenia opieki zdrowotnej udzielane we wszystkich dziedzinach medycyny z wyłączeniem świadczeń udzielanych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Tabl. 1. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2008	2009	
	liczba		2008=100
Ogółem	1369	1425	104,1
zakłady opieki zdrowotnej	893	949	106,3
publiczne	191	165	86,4
niepubliczne	702	784	111,7
praktyki lekarskie (indywidualne i grupowe) ^a ...	476	476	100,0

^a Dane nie obejmują praktyk działających wyłącznie w ramach środków niepublicznych.

Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej spadła w stosunku do roku poprzedniego o 4,0%. Mieszkańcy województwa lubelskiego najczęściej korzystali z porad w niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej (66,2% ogółu porad). Udzielono w nich 81,0% ogółu porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, 44,8% specjalistycznych porad lekarskich oraz 56,0% porad stomatologicznych.

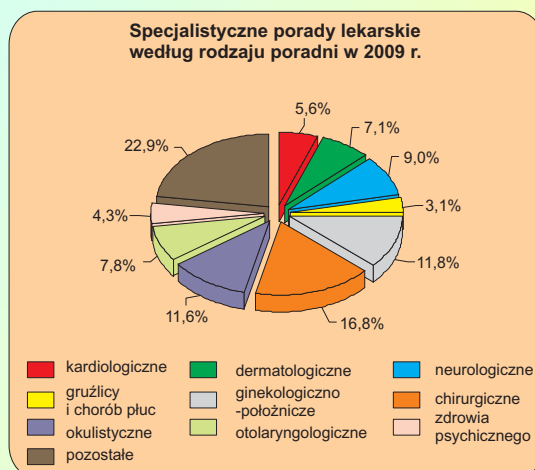
W 2009 r. przeciętnie mieszkańiec województwa skorzystał z ok. 8 porad w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (tyle samo, co w roku ubiegłym), w tym: 4,2 u lekarza opieki podstawowej, 2,4 u lekarza specjalisty i 1,2 u stomatologa.

Tabl. 2. Porady udzielone w ambulatoryjnych zakładach opieki zdrowotnej^a

Wyszczególnienie	2008	2009	
	porady w tys.		2008=100
Ogółem	17496,1	16788,8	96,0
w poradniach:			
podstawowej opieki zdrowotnej (lekarskie)	9250,7	9137,0	98,8
specjalistycznej opieki zdrowotnej	8245,4	7651,8	92,8
lekarskie	5778,9	5158,2	89,3
stomatologiczne	2466,6	2493,6	101,1
W publicznych zakładach opieki zdrowotnej	5045,1	4342,9	86,1
w poradniach:			
podstawowej opieki zdrowotnej (lekarskie)	1919,5	1598,8	83,3
specjalistycznej opieki zdrowotnej	3125,6	2744,1	87,8
lekarskie	2912,2	2589,4	88,9
stomatologiczne	213,5	154,7	72,5
W niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej	10717,5	11108,0	103,6
w poradniach:			
podstawowej opieki zdrowotnej (lekarskie)	6905,4	7400,0	107,2
specjalistycznej opieki zdrowotnej	3812,1	3708,0	97,3
lekarskie	2599,2	2312,6	89,0
stomatologiczne	1212,8	1395,4	115,1
W ramach praktyk lekarskich^b	1733,6	1337,9	77,2
w poradniach:			
podstawowej opieki zdrowotnej (lekarskie)	425,8	138,2	32,5
specjalistycznej opieki zdrowotnej	1307,7	1199,6	91,7
lekarskie	267,4	256,2	95,8
stomatologiczne	1040,3	943,4	90,7

^a Bez porad udzielonych w szpitalnych izbach przyjęć.

^b Dane nie obejmują praktyk działających wyłącznie w ramach środków niepublicznych.

Tabl. 3. Porady udzielone w zakładach opieki zdrowotnej oraz w ramach praktyk lekarskich według podregionów i powiatów w 2009 r.

Wyszczególnienie	Porady		
	lekarskie		stomatologiczne
	razem	w tym specjali- styczne	
	w tys.		
Województwo	14295,2	5158,2	2493,6
Podregion bialski	1862,5	530,5	246,8
Powiaty:			
bialski	461,3	57,2	68,8
parczewski	210,5	65,6	25,9
radzyński	359,2	77,3	46,0
włodawski	282,0	88,3	37,2
Miasto na prawach powiatu:			
Biała Podlaska	549,5	242,0	68,9
Podregion			
chełmsko-zamojski ...	4026,3	1175,5	614,6
Powiaty:			
biłgorajski	461,0	87,2	63,7
chełmski	285,5	4,1	64,1
hrubieszowski	405,3	98,2	39,6
krasnostawski	403,8	109,0	46,5
tomaszowski	514,0	150,0	84,2
zamojski	426,3	20,5	89,2
Miasta na prawach powiatu:			
Chełm	676,9	248,1	119,7
Zamość	853,7	458,5	107,7
Podregion lubelski	5641,7	2544,6	1212,9
Powiaty:			
lubartowski	495,0	126,9	72,1
lubelski	597,4	102,9	109,2
łęczyński	367,3	108,2	53,2
świdnicki	413,3	111,1	59,4
Miasto na prawach powiatu:			
Lublin	3768,7	2095,5	919,0
Podregion puławski	2764,7	907,6	419,3
Powiaty:			
janowski	252,3	86,9	32,7
kraśnicki	632,6	177,7	84,9
łukowski	440,9	112,1	65,6
opolski	267,0	88,7	42,3
puławski	780,7	304,1	146,6
rycki	391,2	138,0	47,2

RATOWNICTWO MEDYCZNE

Szybką pomoc medyczną w nagłych przypadkach w 2009 r. świadczyło 111 zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego. Na 1 zespół przypadało przeciętnie 19,4 tys. mieszkańców (przed rokiem 17,9 tys.).

W 2009 r. zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego dokonały ponad 188 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, (więcej o 2,8% niż w roku poprzednim), z czego 74,2% to wyjazdy do domu, a 5,9% do zdarzeń w ruchu uliczno-drogowym. Z ich pomocy skorzystało ponad 189 tys. osób, (więcej o 2,2% niż w 2008 r.).

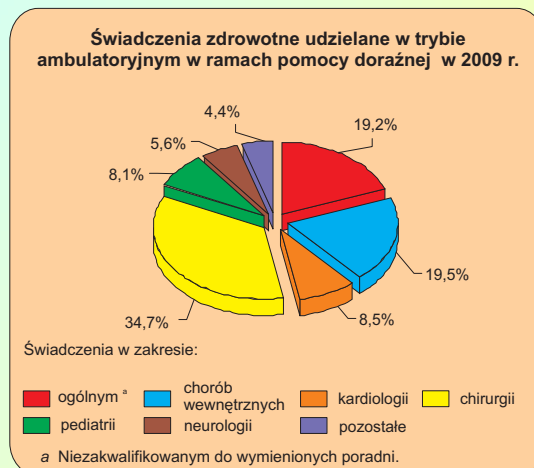
W trybie ambulatoryjnym świadczeń w nagłych wypadkach udzielało 16 izb przyjęć i 19 szpitalnych

oddziałów ratunkowych. Z ich usług skorzystało ponad 335 tys. osób, tj. o 3,7% więcej niż w poprzednim roku. Najczęściej udzielano pomocy o charakterze chirurgicznym (34,7% ogółu świadczeń), następnie z zakresu chorób wewnętrznych (19,5%) i ogólnego (19,2%). Najrzadziej natomiast udzielano porad okulistycznych i stomatologicznych (0,9%).

Tabl. 4. Ratownictwo medyczne

Wyszczególnienie	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych	2008=100	
Jednostki:			
systemu ratownictwa medycznego			
i zespoły wyjazdowe	121	111	91,7
izby przyjęć	22	16	72,7
zespoły transportu sanitarnego	7	19	271,4
Wyjazdy na miejsce zdarzenia	182983	188079	102,8
w tym w:			
ruchu uliczno-drogowym	10644	11010	103,4
pracy	970	864	89,1
szkole	915	735	80,3
domu	139542	139561	100,0
Osoby, którym udzielono świadczenia			
 zdrowotnego poprzez wyjazd	185398	189398	102,2
w tym:			
kobiety	85886	89973	104,8
dzieci i młodzież do 18 roku życia	12604	10672	84,7
Osoby, którym udzielono świadczenia			
 w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale			
 ratunkowym w trybie ambulatoryjnym	323380	335207	103,7
w tym:			
kobiety	145849	154086	105,6
dzieci i młodzież do 18 roku życia	57659	59104	102,5

W 2009 r. w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 15,3% liczba dzieci i młodzieży do 18 roku życia korzystających ze świadczeń zespołów wyjazdowych, natomiast zwiększyła się o 2,5% liczba takich świadczeń udzielona w trybie ambulatoryjnym.

APTEKI

Sprzedaż leków i środków medycznych w 2009 r. prowadziło 788 aptek i 55 punktów aptecznych.

Tabl. 5. Apteki i punkty apteczne^a

Wyszczególnienie	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych		2008=100
Apteki	792	788	99,5
w tym:			
pełniące dyżury nocne:			
stałe	17	14	82,4
okresowe	164	157	95,7
Punkty apteczne^b	53	55	103,8
Pracujący ogółem (w aptekach i punktach aptecznych)	3101	3069	99,0
w tym:			
magistrowie farmacji.....	1644	1667	101,4
technicy farmaceutyczni	945	940	99,5
Liczba ludności na 1 aptekę i punkt apteczny	2558	2559	100,0

^a Badaniem objęte są ogólnodostępne apteki i punkty apteczne; nie wlicza się więc do nich aptek szpitalnych zaopatrujących w leki i środki medyczne stacjonarne zakłady opieki zdrowotnej.

^b Zgodnie z ustawą z 6 września 2001 r. o prawie farmaceutycznym, punkty apteczne tworzone po dniu wejścia w życie ustawy mogą być usytuowane jedynie na terenach wiejskich.

W porównaniu do 2008 r. nastąpił spadek liczby aptek o 0,5%, a wzrost liczby punktów aptecznych o 3,8%. Na zbliżonym poziomie pozostała liczba ludności obsługiwanej przez 1 placówkę. Stałe dyżury nocne pełniło tylko 1,8% aptek, a ich liczba zmalała w stosunku do roku ubiegłego o 17,6%.

Wśród pracujących przeważali magistrowie farmacji, którzy stanowili 54,3% personelu.

ŻŁOBKI

Do systemu opieki zdrowotnej należą żłobki i oddziały żłobkowe działające przy przedszkolach. W województwie lubelskim placówki te zlokalizowane były wyłącznie w miastach.

***Żłobki** – jednostki udzielające świadczeń zdrowotnych obejmujących swoim zakresem działania profilaktyczne i opiekę nad dzieckiem w wieku do 3 lat, w czasie pracy rodziców lub opiekunów.*

Tabl. 6. Żłobki
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych		2008=100
Żłobki	15	14	93,3
Oddziały żłobkowe	8	8	100,0
Miejsca rzeczywiste	1271	1282	100,9
Dzieci	1210	1243	102,7
Dzieci przebywające w ciągu roku	2249	2268	100,8
Osobodni pobytu w ciągu roku	181330	182814	100,8

Pomimo, że w 2009 r. ubył jeden żłobek, wzrosła liczba miejsc rzeczywistych, przygotowanych na przyjęcie dzieci (o 0,9%). Wzrosła też liczba dzieci przebywających w żłobkach w ciągu roku (o 0,8%). Według stanu na koniec grudnia, miejsca wykorzystane były w 97,0% (o 1,8 pkt proc. więcej niż w grudniu 2008 r.). Przeciętny pobyt dziecka w placówce wynosił 81 dni (tyle samo, co w 2008 r.) W grudniu 2009 r. w miastach województwa lubelskiego na każde 1000 dzieci w wieku do 3 lat do żłobka lub oddziału żłobkowego uczęszczało 41, tj. o 1 mniej niż w grudniu 2008 r.

STACJONARNA POMOC SPOŁECZNA

W końcu 2009 r. w województwie lubelskim działały 83 **stacjonarne zakłady pomocy społecznej** (w tym 17 filii). Wśród nich 61,4% stanowiły domy pomocy społecznej.

Dla 59,0% placówek organem prowadzącym był samorząd terytorialny. Pozostałe prowadzone były przez: stowarzyszenia (21,7%), kościoły i związki wyznaniowe (10,8%), fundacje (6,0%) oraz osoby fizyczne i prawne (2,4%).

Placówki dysponowały łącznie prawie 5,5 tys. miejsc, tj. więcej o 2,0% niż w roku ubiegłym.

Tabl. 7. Mieszkańcy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej
Stan w dniu 31 XII

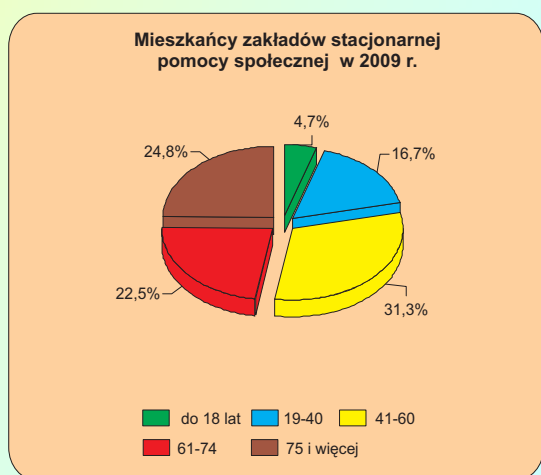
Wyszczególnienie	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych		2008=100
Ogółem^a	5187	5230	100,8
w tym kobiety	2324	2369	101,9
w tym w domach i zakładach dla:			
osób w podeszłym wieku	1155	1312	113,6
przewlekłe somatycznie chorych	753	687	91,2
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	1114	1040	93,4
dzieci i młodzieży niepełnosprawni intelektualnie	407	370	90,9
przewlekłe psychicznie chorych	715	709	99,2
niepełnosprawni fizycznie	275	272	98,9
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	128	110	85,9
bezdomnych.....	622	705	113,3
z tego w wieku:			
do 18 lat	234	243	103,8
19-40	878	871	99,2
41-60	1649	1638	99,3
61-74	1098	1179	107,4
75 lat i więcej	1328	1299	97,8

^a Łącznie z filiami.

Liczba miejsc w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 25,4 i była wyższa o 0,6 miejsca niż w 2008 r.

W końcu grudnia 2009 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 5230 mieszkańców, tj. więcej o 0,8% niż przed rokiem, w tym najwięcej w domach dla osób w podeszłym wieku (25,1%).

Większość osób (87,8%) opłacało swój pobyt przynajmniej w części z dochodów własnych, ale tylko 7,9% pokrywało go w całości. Pobyt w zakładach stacjonarnej pomocy społecznej w 6,6% przypadków finansowany był w całości przez budżet gminy lub państwa, natomiast 3,3% mieszkańców takich zakładów zwolniona była z ponoszenia opłat.

Najliczniejszą grupę pod względem wieku stanowiły osoby od 41 do 60 lat (31,3%), najmniej liczną dzieci i młodzież do 18 roku życia (4,7%).

Według stanu na koniec 2009 r. na przyjęcie w placówce oczekiwało 451 osób (653 osób w poprzednim roku).

Opiekę nad dziećmi i młodzieżą pozbawioną całkowicie lub częściowo opieki ze strony rodziny naturalnej, realizowaną w ramach pomocy społecznej sprawują placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze.

Placówki interwencyjne – zapewniają na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowują diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalają wskazania do dalszej pracy z dzieckiem.

Placówki rodzinne – tworzą wielodzietną rodzinę, umożliwiającą całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniają kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych.

Placówki socjalizacyjne – zapewniają całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniają zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowują do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne.

Placówki wielofunkcyjne – zapewniają dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnego i socjalizacyjnego, a także łączą dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka.

Placówki wsparcia dziennego – działają w najbliższym środowisku dziecka, wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze, świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych.

W 2009 r. funkcjonowało 111 **placówek opiekuńczo-wychowawczych**. Podobnie jak rok wcześniej działało 37 placówek całodobowych i 74 wsparcia dziennego (o 1 więcej niż przed rokiem).

W stosunku do 2008 r. spadła o 3,0% liczba podopiecznych objętych opieką całodobową, w tym w placówkach socjalizacyjnych o 17,2%, rodzinnych o 8,0%, zaś wzrosła w placówkach interwencyjnych o 92,9% i wielofunkcyjnych o 12,4%.

Tabl. 8. Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych	2008=100	
Placówki całodobowe	1196	1160	97,0
interwencyjne.....	14	27	192,9
rodzinne.....	201	185	92,0
socjalizacyjne.....	523	433	82,8
wielofunkcyjne.....	458	515	112,4
Placówki wsparcia dziennego	2342	2579	110,1
opiekuńcze.....	2158	2289	106,1
specjalistyczne.....	184	290	157,6

W całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 2,8% wychowanków było sierotami biologicznymi, a 24,8% – półsierotami.

Z pomocy placówek wsparcia dziennego korzystało prawie 2,6 tys. podopiecznych, a ich liczba wzrosła w porównaniu do 2008 r. o 10,1%.

Alternatywą dla systemu instytucjonalnego jest umieszczanie dzieci w **rodzinach zastępczych**.

Rodziny zastępcze – to rodziny zapewniające na czas określony opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Tabl. 9. Rodziny zastępcze
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych	2008=100	
Rodziny zastępcze	1777	1819	102,4
spokrewnione z dzieckiem.....	1493	1541	103,2
niespokrewnione z dzieckiem.....	239	229	95,8
zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne oraz o charakterze pogotowia rodzinnego.....	45	49	108,9
Dzieci w rodzinach zastępczych	2658	2772	104,3
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.....	202	203	100,5

W 2009 r. zwiększyła się liczba rodzin zastępczych (o 2,4%), w tym w największym stopniu liczba rodzin zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem (o 8,9%), zmniejszyła się jedynie o 4,2% liczba rodzin niespokrewnionych z dzieckiem. Liczba wychowanków znajdujących się pod opieką rodzin zastępczych wzrosła o 4,3%.